

1.1 Beläggningsgrad och ärendefördelning - personbilstrafik

Den rikstäckande resvaneundersökningen RES 0506 genomfördes under perioden hösten 2005 till hösten 2006. Samtliga resultat för 2006 är framtagna ur RES 0506. Fler respondenter fanns med i denna version av RES än tidigare, varför det inte funnit samma behov av att slå ihop flera år för att få ett tillräckligt stort underlag för skattningar.

Andelarna är beräknade på personkilometer, inte fordonskilometer eller antal resor. Beläggningsgraderna är beräknade med hjälp av den fråga om antal personer i bilen som i RES ställs till personbilsförare.

Ärendefördelning avser respektive reseärendets andel av det totala trafikarbetet, dvs. totaltrafikarbete beräknas genom att multiplicera sträcka med antal fordon. *Beläggningsgrad* avser antal personer per fordon för respektive resärende.

Värden för beläggningsgrad och ärendefördelning har tagits fram ur RES 0506 i samband med ASEK 4. EVA-verktyget innehåller nationella resor definierade som resor längre än 5 mil och regionala resor som resor kortare än 5 mil. I Samperssystemet däremot antas en nationell resa vara 10 mil eller längre, medan en regional resa, bortsett från arbetsresor, är kortare än 10 mil. Regionala arbetsresor i Sampers är inte definierade av reslängden.

Tabell 15.12. Ärendefördelning och beläggningsgrad samtliga personresor. Källa: Riks-RVU 1994-98 och 2001 samt RES 0506.

<i>Resor <10 km</i>	<i>1999</i>	<i>2001</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>
Ärendefördelning				
Tjänste	0,01	0,01	0,01	0,01
Privat	0,12	0,07	0,07	0,14
Andel	0,13	0,08	0,08	0,15
Beläggningsgrad				
Tjänste	1,26	1,20	1,20	1,25
Privat	1,57	1,52	1,52	1,55
<i>Resor 10-50 km</i>	<i>1999</i>	<i>2001</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>
Ärendefördelning				
Tjänste	0,06	0,11	0,11	0,03
Privat	0,40	0,54	0,54	0,36
Andel	0,46	0,65	0,65	0,39
Beläggningsgrad				
Tjänste	1,29	1,47	1,47	1,31
Privat	1,67	1,80	1,80	1,59
<i>Resor >50 km</i>	<i>1999</i>	<i>2001</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>
Ärendefördelning				
Tjänste	0,08	0,06	0,06	0,06
Privat	0,33	0,21	0,21	0,40
Andel	0,41	0,27	0,27	0,46
Beläggningsgrad				
Tjänste	1,40	1,54	1,54	1,27
Privat	2,13	2,18	2,18	2,06

Skattningar statliga vägar

Troligen utförs en större del av de korta resorna, dvs. under 10 km, i tätorter utanför statligt vägnät jämfört med långa resor över 10 km. Tabell 21 visar ovanstående resultat omräknade till att gälla endast statliga vägar. Andelar av resta kilometer på statlig väg kan man inte få ur RES då ingen sådan fråga ställts.

Med antagandet att hälften av antalet kilometer resor kortare än 10 kilometer har utförts på statlig väg, medan alla längre resor helt utförts på statlig väg får man fram de värden som redovisas i tabell 15.13.

Tabell 15.13. Ärendefördelning och beläggningsgrad skattningar för resor med personresor på statlig väg.

<i>Resor <10 km</i>	<i>1999</i>	<i>2001</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>
Ärendefördelning				
Tjänste	0,01	0,01	0,01	0,01
Privat	0,06	0,04	0,04	0,07
Andel	0,07	0,04	0,04	0,08
Beläggningsgrad				
Tjänste	1,26	1,20	1,20	1,25
Privat	1,57	1,52	1,52	1,55
 <i>Resor 10-50 km</i>				
Ärendefördelning				
Tjänste	0,06	0,12	0,12	0,03
Privat	0,43	0,56	0,56	0,39
Andel	0,49	0,67	0,67	0,42
Beläggningsgrad				
Tjänste	1,29	1,47	1,47	1,31
Privat	1,67	1,80	1,80	1,59
 <i>Resor >50 km</i>				
Ärendefördelning				
Tjänste	0,09	0,07	0,07	0,07
Privat	0,35	0,23	0,23	0,43
Andel	0,44	0,29	0,29	0,50
Beläggningsgrad				
Tjänste	1,40	1,54	1,54	1,27
Privat	2,13	2,18	2,18	2,06

Beläggningsgrader personbil

Data i tabell 15.13 är framtaget på liknande sätt som tabell 15.12 men med en annan indelning av resorna. Med nationella resor avses resor längre än 100 kilometer. Regionala resor är resor kortare än 100 kilometer. För arbetsresor har ingen indelning gjorts efter längden på resan. I kategorin "Privatresa, regional (inkl arbetsresor)" ingår de fåtal arbetsresor som är längre än 100 kilometer.

De beläggningsgrader för personbil som användes i Nationella Planen för Vägtransportsystemet (NPVS) 2004-2015, de beläggningsgrader som användes med kalkylvärden i prisnivå 2005 samt de nya beläggningsgrader som tagits fram ur RES 0506 för 2006 redovisas i tabell 15.14.

Tabell 15.14. Beläggningsgrader personbil.

<i>Privatresor</i>	<i>Använda i NPVS 2004-2015</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>
Nationell	2,4	2,46	2,22
Regional (inkl arbetsresor)	1,7	1,64	1,61
Regional arbetsresa	1,2	1,17	1,13
Regional övrig resa (exkl. arbetsresor)	2,01	1,89	1,89
Odifferentierad, default för privatresa	1,89	1,9	1,77
<i>Tjänsteresor</i>			
Nationell	1,3	1,45	1,24
Regional	1,25	1,4	1,31
Odifferentierad, default för tjänsteresa	1,36	1,42	1,28
<i>Odifferentierad</i>			
Beläggningsgrad odifferentierad	-	1,54	1,71

Beläggningsgraderna som användes i NPVS 2004-15 i tabellen ovan har sitt ursprung i Vägverkets och SIKAs tidigare indata, förutom de odifferentierade beläggningsgraderna som grundas på Riks-RVU 94-98. Beläggningsgrader för 2005 i tabellen ovan grundas på Vägverket och SIKAs indata för 2005 för alla värden utom de odifferentierade som baseras på Riks-RVU 2001. Beläggningsgrader för 2006 baseras på RES 0506.

Ärendefördelning

Ärendefördelning innebär olika reseärendens andel av det totala trafikarbetet. Trafikarbetet kan beskrivas som summan av alla resor som utförts på ett visst vägnät under en viss tid och i ett visst ärende. Tabell 15.15. är totaler från tabell 15.12. D.v.s. ärendefördelning direkt från RES.

Tabell 15.15. Ärendefördelning personbil default. Källa: Riks-RVU för 1994-98 och 2001, RES 0506.

	<i>1999</i>	<i>2001</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>
Tjänste	0,16	0,18	0,18	0,10
Privat	0,84	0,82	0,82	0,90

Privat odifferentierat tidsvärde

Då det inte går att skilja om en privatresa är regional eller interregional används ett viktat medelvärde. Sådant är fallet i t.ex. EVA-verktyget. För att vikta värdet krävs kännedom om total privat ärendefördelning, ärendefördelning per reslängd, tidsvärde för regional och interregional resa.

Formel 1. Beräkning av viktat medelvärde för privatresor

Viktat medelvärde privatresor = (ärendefördelning privat ÷ total ärendefördelning för resor <10 km) × regionalt tidsvärde + (ärendefördelning privat ÷ total ärendefördelning för resor 10-50 km) × regionalt tidsvärde + (ärendefördelning privat ÷ total ärendefördelning för resor >50 km) × interregionalt tidsvärde

Tabell 15.16. Viktat tidsvärde privatresor, kronor per timme.

Prisnivå	kr/tim
2006	76
2001	53
1999	49

Det odifferentierade tidsvärdet för privatresor är ett viktat medelvärde av tidsvärden för korta och långa privatresor. Vikterna är andelen av privatresorna som är korta och långa. Till korta resor räknas både resor kortare än 10 km och resor mellan 10 och 50 km.

Odifferentierat tidsvärde

I beräkning av tidsvärden finns normalt inte information om vare sig reslängd (nationell eller regional resa) eller reseorsak (tjänste- eller privatresa) som företas på en aktuell sträcka. I dessa fall används istället ett odifferentierat tidsvärde. Det odifferentierade tidsvärdet har beräknats utifrån data från Riks-RVU där tidsvärdet viktats med trafikarbetet för olika ärenden och reslängder. En brist är att det inte är möjligt att beräkna trafikarbete endast för statliga vägar. För att beräkna ett genomsnittligt tidsvärde för fordon på vägnätet krävs information om tidsvärdet för aktuell restyp, resans andel av totala resor och beläggingsgrad i fordonet. Då dessa tre multipliceras med varandra uppkommer det viktade eller genomsnittliga tidsvärdet.

Formel 2. Beräkning av odifferentierat tidsvärde

Tidsvärde kr/tim = ärendefördelning tjänsteresa × tidsvärde tjänsteresa × beläggingsgrad tjänsteresa + ärendefördelning privatresa × tidsvärde privatresa × beläggingsgrad privatresa

Tabell 15.17. Odifferentierat tidsvärde personbil, kr per timme.

Prisnivå	kr/tim
2006	176
2001	150
1999	120

Det totala odifferentierade tidsvärdet beräknas också som ett viktat medelvärde med ärenden och längd fördelning som vikt men dessutom multipliceras varje tidsvärde med motsvarande beläggingsgrad före ihopviktningen. Man får då ett tidsvärde per fordon.